

Rapport nr. 20/2019

Fakta:

Dato: 27.10.2019
Type hendelse: Teknisk, løs messingforing for hovedbolt
Fly: ASK-21, LN-GBZ
Sted: Starmoen
Pilot: IA
Vær: IA
Antall om bord: 0
Personskader: IA
Skader på fly: Ja

Hendelse:

I.f.m. demontering av LN-GBZ søndag 27.oktober ble det funnet en feil som medførte at flyet ble erklært IKKE LUFTDYKTIG.

Feilen gjelder messing-foring for hovedbolt i høyre vinges stubb-bjelke (stubb-bjelkens tynne ende, altså den foringen som er lengst vekk fra vingeflaten).

Denne foringen var løs i sin innfesting i stubb-bjelken, og kunne beveges anslagsvis 0,1 mm i radiell retning.

Feilen ble først oppdaget av en seilflytekniker;

Den ville nok ikke ha ført til umiddelbar katastrofe, men denne foringen er en last-bærende del av vinge-vinge-kropp innfestingen, og ville sannsynligvis ha utviklet seg til det verre ved fortsatt bruk.

Teknisk Leder EFK/S har er anført feilen i seilflyjournalens gule sider, og klart angitt 'IKKE LUFTDYKTIG'.

Feilen kan ikke repareres av norske seilflyteknikere/byggeledere.

Eier har vært i kontakt med Dan-Glide i Danmark og sendt de informasjon om skaden.

Dan-Glide har saken til vurdering.

Muligens må flyet til Danmark (eller til fabrikanten Alexander Schleicher i Tyskland), men det er også en mulighet for at en representant fra Dan Glide kan gjøre reparasjonen i.f.m. en tur de skal ha til Norge mot slutten av året.

Det vil høyst sannsynlig være nødvendig å gjøre epoxy-arbeider, som krever en temperatur på minst +20°C.

Teknisk Leder EFK/S har for øvrig gjort seg noen tanker om mulige årsaker til problemet:

- Produksjonsfeil, f.eks. porer/hulrom i limfugen mellom messingforing og stubb-bjelke
- Overbelastning i.f.m. flyging i turbulens
- Overbelastning i.f.m. akro-flyging
- Overdreven bruk av makt under innsetting av hovedbolter, dersom foringene i de to vingene ikke har vært godt opp-linet i forhold til hverandre

Eller en kombinasjon av flere av disse faktorene.

Mer informasjon forventes når eier har fått mer respons fra Dan-Glide, evt. etter utført reparasjon.

Vedlagt er to bilder tatt med litt forskjellig vinkel.

Man kan se at foringen ligger litt lavere i bjelken, den har løsnet, og man ser mange «tenner» på utsiden av foringen. (Det er laget mange riller i foringen for at den skal få bedre feste).

Skaden er vanskelig å oppdage, men hvis man er i tvil under årskontrollen kan man sette inn hovedbolten og belaste bolten lett med 1 kg sideveis bevegelser.

Man vil da se at foringen beveger seg og er løs.

Sikkerhet og utdanning utvalget (SU) kommentar:

Veldig bra oppdaget av en av våre seilflyteknikere.

Årsaken til hendelsen vet vi ikke.

Alle seilfly fra Alexander Schleicher har denne konstruksjonen.

Etter det SU vet er dette første gang en foring med denne konstruksjon løsner i Norge.